

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

**A Model for Developing Competency of Physical Education Teachers
Under the Jurisdiction of the Educational Service Area Office
Phar Nakhon Si Ayutthaya Primary School**

เสาวลักษณ์ ประมาน,
ศิริชัย ศรีพรหม และ ธีรนนท์ ตันพานิชย์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
**Saowaluk Pramann,
Sirichai Sriprom and Theeranan Tanphanich**
Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: saowaluk.pram@ku.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา (2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา (3) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ดังนี้ ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา โดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา โดยการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

(1) สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้

(2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนามี 3 ระดับ คือ

* วันที่รับบทความ : 8 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 25 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 26 ตุลาคม 2567

ระดับองค์กร ระดับกลุ่ม และระดับบุคคล วิธีการพัฒนามี 7 วิธี ได้แก่ การวางแผนการทำงาน ที่เกี่ยวข้อง การเรียนรู้ด้วยตนเอง ศึกษาดูงาน เครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ

(3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; สมรรถนะ; ครูผู้สอนพลศึกษา

Abstract

This research aims to (1) study the components of physical education teacher competence, (2) create a model for developing physical education teachers' competencies, and (3) examine the appropriateness of the model for developing physical education teachers' competencies. The researcher conducted the research according to the following objectives: studying the components of physical education teachers' competencies through document research and interviews, analyzing data through content analysis, formulating a model for developing physical education teachers' competencies by assessing the components of physical education teachers' competencies and examining the components of developing physical education teachers' competencies through confirmatory factor analysis, and conducting a model for developing the competence of physical education teachers. By assessing the suitability of the model and connoisseurship. Data were evaluated using mean, standard deviation, and content analysis.

The research results showed that

(1) The competencies of physical education teachers consist of three competencies: self and professional development competencies, learning management competencies, and promoting and supporting learning competencies.

(2) The model for developing the competencies of physical education teachers consists of three parts as follows: the competencies of physical education teachers consist of three competencies: self and professional development competency, learning management competency, and learning promotion and support competency. The development process has three levels: organizational, group, and individual levels. There are seven development methods: work planning, mentoring, self-learning, study visits, professional learning networks, training/workshops, and supervision.

(3) The results of the suitability assessment of the physical education teacher competency development model found that the model is highly appropriate and feasible for implementation.

Keywords: A model of development; competency; physical education teachers

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561-2580 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561: 8) จากนโยบายดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการปรับปรุงระบบการผลิต และพัฒนาครู เพื่อให้ได้ครูดี มีความรู้ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 108) และจากการติดตามประเมินแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 – 2559 ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับบริบทการจัดการศึกษา โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: จ) จากผลดังกล่าว ครูเป็นผู้ขับเคลื่อนการศึกษาที่มีความสำคัญ จำเป็นต้องมีการปรับตัว เรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้นครูจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะที่ตรงตามวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูพลศึกษาควรมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดกิจกรรมนันทนาการ และการจัดกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ (เอมอชมา วัฒนบูรานนท์, 2550: 60) และจากการศึกษาทบทวนเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะและคุณลักษณะของครูพลศึกษา พบว่า ได้มีผู้กำหนดสมรรถนะครูพลศึกษาไว้หลายองค์ประกอบทั้งจากการศึกษาจากครูพลศึกษา ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง จากการศึกษาสมรรถนะครูพลศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยแล้ว ครูพลศึกษาจะต้องมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินตามคู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครู (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564) ดังนั้น ครูพลศึกษาจะต้องมีสมรรถนะเฉพาะและจำเป็นต่อการเป็นครูพลศึกษา ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้นครูพลศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

แนวทางการพัฒนาครูมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ในรูปแบบต่าง ๆ แต่ก็ยังพัฒนาได้ไม่ดีเท่าที่ควร และตรงตามจุดมุ่งหมาย อย่างไรก็ตาม การผลิต การพัฒนาและการใช้ครู ล้วนต้องการการปรับปรุงและพัฒนาที่นำไปสู่การยกระดับครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น แม้ว่า ปัจจุบันจะมีข้อเสนอนโยบายการพัฒนาครูที่เกี่ยวข้องมาแล้วอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ก็ยังต้องการการเติมเต็มในระบบและนำไปสู่การปฏิบัติให้มากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (พิณสุดา สิริรังษร, 2557 : 4) จากการสังเคราะห์สภาพปัญหาของครูผู้สอนพลศึกษา และจากประสบการณ์ตรงจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนพลศึกษา ในฐานะครูผู้ผลิตครู

พลศึกษา มักพบปัญหาในสถานศึกษาเกี่ยวกับ ครูผู้สอนพลศึกษาขาดความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงานในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงยังขาดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสมรรถนะครูในด้านต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และเนื่องจากครูพลศึกษามีสมรรถนะที่มีความเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการกำหนด หรือศึกษาสมรรถนะครูพลศึกษานั้นส่งผลต่อการพัฒนาได้ตรงเป้าหมาย จึงศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของครูผู้สอนพลศึกษา เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ทั้งนี้ เพื่อส่งผลต่อผู้เรียนและส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ โดยข้อเสนอการวิจัยได้รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2566 หมายเลขใบรับรองเลขที่ COA66/021 โดยดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยการวิจัยเอกสาร ศึกษาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนพลศึกษา และผู้ปกครอง เก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

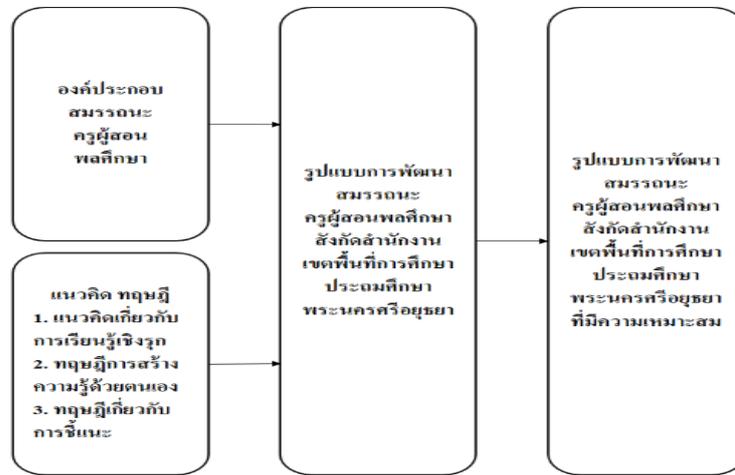
ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา และองค์ประกอบ การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา และครูผู้สอนพลศึกษา จำนวน 552 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 525 คนโดยใช้หลัก 15-20

คน ต่อ 1 ตัวแปรหรือไม่ต่ำกว่า 400 คน ของ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 311) จากงานวิจัยมีตัวแปรทั้งหมด 35 ตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา และยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยการตรวจสอบความเหมาะสม จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการพัฒนาครูพลศึกษา จำนวน 9 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาครูพลศึกษา และครูผู้สอนพลศึกษาระดับชำนาญการพิเศษ เก็บข้อมูลด้วยการบันทึกความคิดเห็น และแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์สมรรถนะครูพลศึกษา จาก สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2564: 47) อนุชิต แท้สูงเนิน (2554: 127) สมเกียรติ กาทองทุ่ง (2556: 72) อริสา นพคุณ (2560: 134) อัสรี สะอีดี (2561: 106) และ เสาวลักษณ์ ประมานและคณะ (2565: 160) เมื่อได้สมรรถนะเป็นกรอบตั้งต้นในการออกแบบรูปแบบ และใช้แนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) และ ทฤษฎีเกี่ยวกับการชี้แนะ (Coaching) ในการออกแบบการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

1.1 สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย พบว่า สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษามี 6 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 2) สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 4) สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน 5) สมรรถนะด้านนวัตกรรมและการวิจัย 6) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

1.2 สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาได้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) สมรรถนะด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้

ตารางที่ 1 : สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สมรรถนะ	ตัวชี้วัด
สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	(1) มีคุณวุฒิทางด้านพลศึกษา มีความรู้ ความสามารถทางพลศึกษาและกีฬา รวมถึงมีความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนการสอนทางพลศึกษาและกิจกรรมทางกาย
	(2) มีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในแต่ละช่วงวัยและแต่ละชนิดกีฬา รวมถึงมีความรู้ในทักษะกีฬาแต่ละประเภท ในการปฏิบัติทักษะ กฏ กติกา มารยาทในการแข่งขันกีฬา
	(3) มีความสามารถในทักษะการแข่งขันกีฬา การเป็นผู้ตัดสินกีฬา รวมถึงเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา

- (4) มีความสามารถในด้านการเป็นผู้นำด้านสุขภาพ การดูแลตนเอง การส่งเสริมสุขภาพ และสมรรถภาพทางกาย มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นผู้มีความสุขร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม
- (5) มีความศรัทธาในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีจิตสาธารณะ มีบริการ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม
- (6) มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ แสวงหาประสบการณ์ความรู้สิ่งที่ทันสมัย และมีองค์ความรู้ทางด้านพลศึกษา
- (7) มีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ใช้ภาษาในการสื่อสารที่เหมาะสม รวมทั้งการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ทางสุขภาพและพลศึกษา
- (8) มีความสามารถในการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยี ในการสืบค้นข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (9) มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยทางพลศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยและการพัฒนาตนเอง
- (10) มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านวิชาการและวิชาชีพ

สมรรถนะด้านการ
จัดการเรียนรู้

- (1) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการพัฒนาหลักสูตรพลศึกษา
- (2) มีความสามารถวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และสาระวิชาพลศึกษาพัฒนาเพื่อออกแบบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- (3) มีความสามารถวิเคราะห์เนื้อหาสาระหลักสูตรในการกำหนดขอบข่ายในคำอธิบายรายวิชาพลศึกษา
- (4) มีความสามารถออกแบบเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ การวัดประเมินผลเพื่อจัดทำโครงสร้างรายวิชาพลศึกษา
- (5) มีความสามารถออกแบบสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาได้
- (6) มีความสามารถประเมินผลการใช้หลักสูตรพลศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป
- (7) มีความสามารถจัดทำโครงการสอนพลศึกษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ในสถานศึกษา
- (8) มีความสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาจากโครงการสอนที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (9) มีความสามารถวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาได้ตามหลักการทางพลศึกษาครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้
- (10) มีความสามารถออกแบบกิจกรรมทางกาย แบบฝึกในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาได้เหมาะสมกับผู้เรียนและตามหลักการฝึกทางพลศึกษา และเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

- (11) มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาประกอบการจัดการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ทางพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบูรณาการแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
- (12) มีความสามารถวิเคราะห์ประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ และออกแบบแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางพลศึกษา
- (13) มีความสามารถวัด และประเมินผลทางพลศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป
- (14) มีความสามารถพัฒนา เลือกใช้เทคโนโลยีในการออกแบบ สร้าง ปรับปรุง นวัตกรรม/สื่อและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
- (15) มีความสามารถในการออกแบบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน นำการวิจัยมาแก้ไขปัญห/พัฒนาผู้เรียน

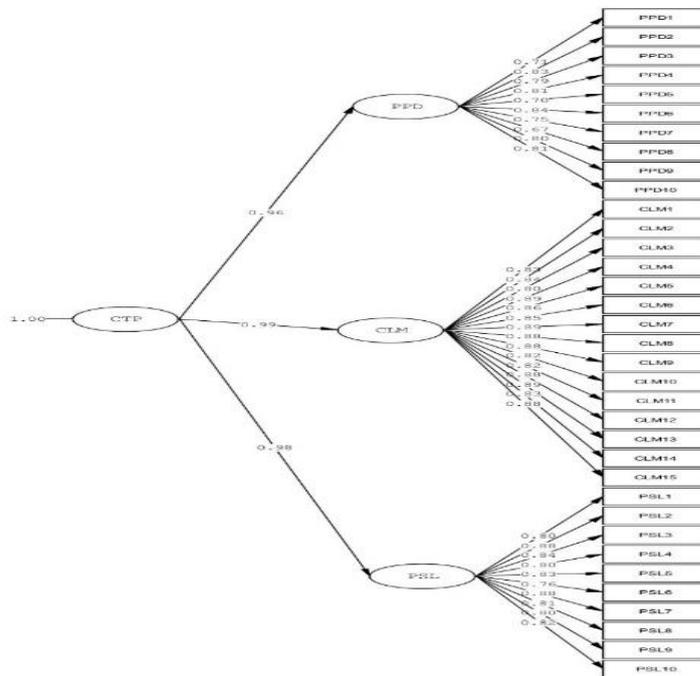
สมรรถนะด้านการ
ส่งเสริมและ
สนับสนุนการเรียนรู้

- (1) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลาย รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพความสามารถของผู้เรียน
  - (2) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายใน และภายนอกเพื่อความเป็นเลิศ โดยสนองความต้องการของผู้เรียน
  - (3) มีความสามารถจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคีในการทำงานเป็นทีม
  - (4) มีความสามารถให้คำแนะนำจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
  - (5) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ เช่น ลูกเสือ ชุมนุ่ม ชมรม
  - (6) มีความสามารถในการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนในด้านความเป็นเลิศทางกีฬา
  - (7) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และ องค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ทางสุขศึกษาและพลศึกษา
  - (8) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพ สมรรถภาพทางกาย และการทดสอบและประเมินสมรรถภาพทางกายของผู้เรียน
  - (9) มีความสามารถในการให้คำแนะนำแก่ผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา
  - (10) มีความสามารถในการให้บริการด้านสุขภาพ พลศึกษาและกีฬาได้
-

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร
สถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และครูผู้สอนพลศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA)

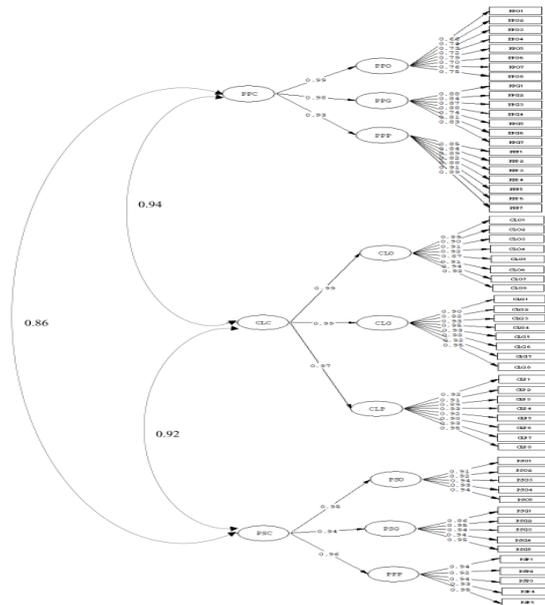
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า เมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้วมี
ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 402.68
และค่า p-value เท่ากับ 0.090 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือค่า p-value of Chi-
Square ควรมีค่ามากกว่า 0.05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.960 และค่าดัชนีวัดระดับ
ความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.931 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือต้องมีค่าตั้งแต่ 0.90
ขึ้นไป ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนรากที่สองเฉลี่ย (RMSEA) เท่ากับ 0.013 ซึ่งระดับการยอมรับคือควรมี
ค่าน้อยกว่า 0.05 ซึ่งดัชนีดังกล่าวแสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืน
กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 2 : ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และครูผู้สอนพลศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า เมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 1347.25 และค่า p-value เท่ากับ 0.052 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือค่า p-value of Chi-Square ควรมีค่ามากกว่า 0.05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.926 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.901 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือต้องมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนรากที่สองเฉลี่ย (RMSEA) เท่ากับ 0.013 ซึ่งระดับการยอมรับคือควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 ซึ่งดัชนีดังกล่าวแสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 3 : ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา

2.3 ผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา กระบวนการพัฒนา และ วิธีการพัฒนา

สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้

กระบวนการพัฒนา เป็นขั้นตอนในการพัฒนาครูผู้สอนพลศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ ระดับองค์กร ระดับกลุ่ม และระดับบุคคล

วิธีการพัฒนา เพื่อเพิ่มระดับความสามารถของครูผู้สอนพลศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการในการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นประกอบด้วยวิธีการพัฒนา 7 วิธี ดังนี้

1. การวางแผนการทำงาน เป็นแนวทางในการพัฒนาโดยกระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจ ในการกำหนดวิธีการ เป้าหมายไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พี่เลี้ยง เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาโดยใช้ครูหรือหน่วยงานที่มีประสบการณ์และเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม เสริมสร้างองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจ ผักผ่อน ทักษะในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์

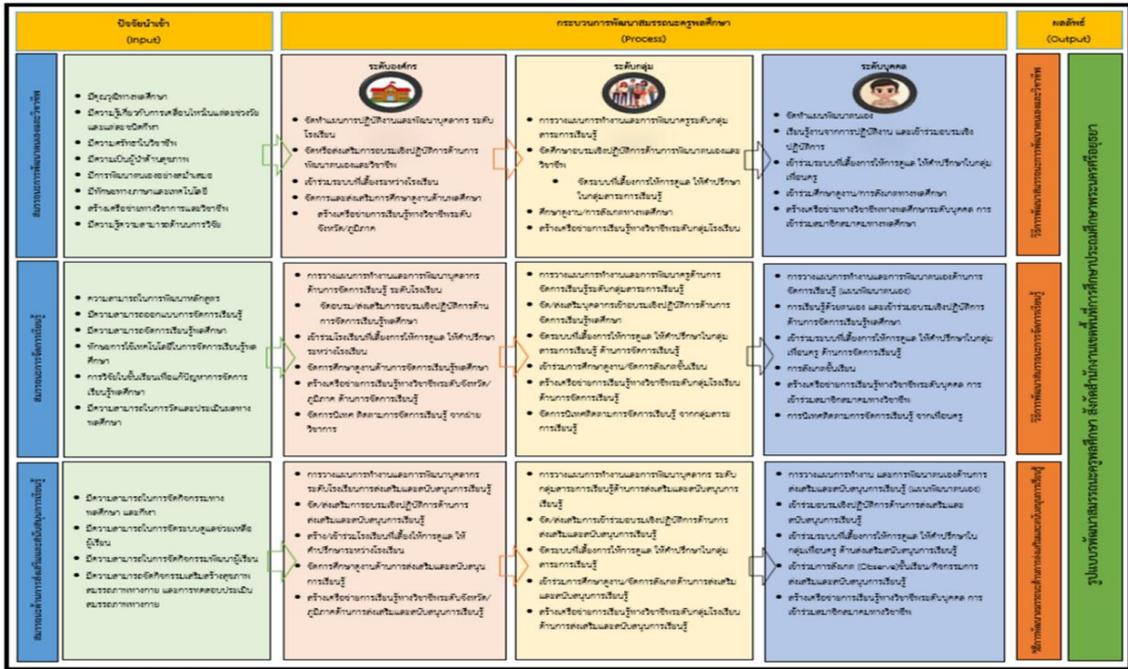
3. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาโดยการวิเคราะห์ตนเองถึง บทบาท หน้าที่ ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม และการปฏิบัติของตนเองที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง

4. ศึกษาดูงาน เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาโดยการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ บุคคลที่มีแนวปฏิบัติที่ดี โดยการให้สังเกตการณ์จากการปฏิบัติงาน จากประสบการณ์ในการทำงาน รูปแบบการทำงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากภายในองค์กรและภายนอกองค์กร

5. เครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาโดยการรวมกลุ่มของครู ที่มีเป้าหมายเดียวกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนและส่งเสริมทางวิชาชีพในการพัฒนาความรู้และทักษะในการทำงานร่วมกัน

6. อบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาโดยการอบรม หรือประชุมเพื่อปฏิบัติการกิจกรรมร่วมกัน ที่เน้นทั้งวิชาการและการปฏิบัติ โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การลงมือปฏิบัติ นำผลจากการฝึกปฏิบัติร่วมกันไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

7. การนิเทศ เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาโดยกระบวนการร่วมกันของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ด้วยการช่วยเหลือ ปรับปรุงการสอน แนะนำในการส่งเสริมสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนรู้

ภาพที่ 4 : แสดงรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา

3. ผลตรวจสอบความเหมาะสม ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้ มี 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มี 3 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ เนื่องจากสมรรถนะของครูผู้สอนพลศึกษา ได้มาจากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูพลศึกษา เพื่อ

นำมาร่างกรอบแบบสัมภาษณ์ก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในมิติของความต้องการ และการปฏิบัติ แล้วจึงนำมาสรุปอุปนัยเพื่อยืนยันความสัมพันธ์ของเอกสาร และแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง สอดคล้องกับ คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2564: 47) ตามแบบข้อตกลงในการพัฒนางานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งกำหนดงานที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานตำแหน่งครู 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ รวมถึงรายละเอียดตัวชี้วัดในสมรรถนะยังสอดคล้องกับอนุชิต แท้สูงเนิน (2554: 127) สมเกียรติ กาทองทุ่ง (2556: 72) อริสา นพคุณ (2560: 134) อัสรี สะอีดี (2561: 106) และ เสาวลักษณ์ ประมานและคณะ (2565: 160) ที่ทำการศึกษาศมรรถนะครูพลศึกษา พบว่า สมรรถนะครูพลศึกษาต้องประกอบไปด้วยการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน นวัตกรรมและการวิจัย เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา กระบวนการในการพัฒนา มี 3 ระดับ คือ ระดับองค์กร ระดับกลุ่ม และระดับบุคคล ทั้งนี้เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ ทั้ง 3 ระดับในการร่วมกำหนดนโยบาย กำหนดบทบาท ภารกิจของบุคลากร และวางระบบการขับเคลื่อนร่วมกัน อีกทั้งการดำเนินการพัฒนา และวิธีการพัฒนาได้ผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับ (ธนภุต อึ้งน้อย, 2563: 207) ที่กล่าวว่าโรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มีหลักดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และพัฒนาร่วมกันที่แบ่งออกเป็น 3 ระดับ เช่นเดียวกัน ซึ่งกระบวนการในการพัฒนาที่มีความสัมพันธ์ และใช้กระบวนการร่วมกันของกลุ่มคนที่เน้นการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ (กาญจนา เชื้อหอม ,2565: 10) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยการโค้ชเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูของนิสิต/ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ วิธีการพัฒนามี 7 วิธี ได้แก่ การวางแผนการทำงานที่เลี้ยง การเรียนรู้ด้วยตนเอง ศึกษาดูงาน เครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การอบรม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสำรวจวิธีพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ซึ่งวิธีการพัฒนาทั้ง 7 วิธีนี้เป็นวิธีที่สามารถนำไปพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาได้อย่างครอบคลุมและกำหนดบทบาทหน้าที่ได้ทั้ง 3 ระดับทั้งระดับองค์กร กลุ่ม และบุคคล เนื่องจากครูพลศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ที่มีความเฉพาะทางในการพัฒนาสมรรถนะครูพลศึกษานั้น ซึ่งต้องมีการพัฒนาตนเอง ด้วยวิธีที่หลากหลาย สมรรถนะจะเกิดขึ้นได้ด้วยการฝึกปฏิบัติ ผ่านการปฏิบัติและกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ (สุรพงษ์ แสงสีมูข และคณะ, 2557: 126) ที่ว่า ครูมีสมรรถนะที่จะได้รับการพัฒนาแตกต่างกัน สมรรถนะครูจะเกิดขึ้น

ได้ด้วยการเรียนรู้จากการได้รับการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิด แก้ปัญหา เพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (ยูเกลย์ มะลิซ็อนและคณะ, 2563: 23) ที่กล่าวว่า กระบวนการในการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงวิธีการพัฒนาสมรรถนะ โดยใช้พี่เลี้ยง ที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ การเป็นที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญตามศาสตร์ทางพลศึกษาจึงจะเกิดการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับ (ดวงหทัย โฮมไชยะวงศ์, 2557: 205) ที่ว่าการฝึกอบรมสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ได้โดยวิธีการโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ เหมาะสมกับการส่งเสริมสมรรถนะครู

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ โดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์สมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา ตลอดจนกระบวนการวิธีการพัฒนาสมรรถนะ และการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาได้ผ่านการพัฒนาตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ คอนราดและวิลสัน (Conrad & Wilson, 1985 : 52) ที่กล่าวว่า การใช้วิธีอิงผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีนี้นิยมใช้ และมีความเชื่อถือได้ ถือว่าเป็นการประเมินทางการศึกษาที่มีการวิพากษ์ วิจัยทางการศึกษาที่อาศัยผู้ทรงคุณวุฒิติชม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ซึ่งการจะนำรูปแบบ ไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ควรมีปัจจัยในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูพลศึกษาของโรงเรียนตามรูปแบบจากการวิจัยมอบให้ผู้บริหารสถานศึกษาไปศึกษาและปรับใช้ในโรงเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาครู โดยกำหนดบทบาทของตนเองให้ชัดเจน รับผิดชอบต้องร่วมกำหนดนโยบาย กำหนดบทบาทและภารกิจของบุคลากร และวางระบบการขับเคลื่อนรูปแบบ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบบริหารตามกระบวนการ ควรมีการวางแผน การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจนและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน โดยมีการติดตาม มีการรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยสมรรถนะของครูพลศึกษาในสังกัดอื่น และนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนพลศึกษาไปใช้
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะครูพลศึกษา
3. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของครูพลศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เชื้อหอม. (2565). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยการโค้ชเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูของนิสิต/ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงหทัย โสมไชยวงค์. (2557). *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูประถมศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู*. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ธนภฤต อึ้งน้อย. (2562). *วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดตรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้*. ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินสุดา สิริรังษตร. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทย ในศตวรรษที่ 21*. รายงานการศึกษา ประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวัดณ์การเรียนรู้..สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย 6-8 พฤษภาคม 2557. นนทบุรี: สำนักงานสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- ยุภาลัย มะลิซ้อน และคณะ. (2563). *การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 7 (8), 230-243.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 (1 ed.)*. ม.ป.ท.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด.
- สุรพงษ์ แสงสีมุก และคณะ.(2557).รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 16 (2), 119-128.
- สมเกียรติ กาทองพุง. (2556). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พลศึกษาในสถาบันการพลศึกษาเพื่อขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน*. ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ ประมาน และคณะ. (2565). สมรรถนะครูพลศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*. 9 (1), 153-180.
- อนุชิต แท้สูงเนิน. (2554). *สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในช่วง พ.ศ. 2554-2564*. ปรินญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริสา นพคุณ. (2560). *การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา*. ปรินญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อัสนี สะอิตี. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริมศักยภาพ*. ปรินญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอชฌา วัฒนบูรานนท์. (2550). *มาตรฐานวิชาชีพครูสุขศึกษาและพลศึกษา*. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 35 (4), 57-63.
- Conrad, C. F. and Wilson, R.F. (1985). *Academic Program Review*. Washington, D.C.: Kogan Page.